

Sygn. akt XVII AmE 48/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XVII Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Protokolant – sekretarz sądowy Magdalena Żabińska

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe „(...)” Spółki Jawnej z siedzibą w miejscowości P.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 16 grudnia 2019 r., znak: (...).(…)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie drugim w ten sposób, że obniża wymierzoną spółce (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe „(...)” Spółce Jawnej z siedzibą w miejscowości P. karę pieniężną do kwoty 749,43 zł (siedemset czterdzieści dziewięć złotych czterdzieści trzy grosze),

II. oddala odwołanie w pozostałej części,

III. znosi między stronami koszty procesu.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 48/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 16 grudnia 2019 r., znak: (...).(…), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.), w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.) w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 7 grudnia 2018 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia dla: (...) Przedsiębiorstwa Produkcyjno- Handlowo-Uslugowe „(...)” Spółka Jawna z siedzibą w miejscowości P. (gm. C.), kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „(...)” Spółka Jawna z siedzibą w miejscowości P., gm. C. (NIP: (...)) w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w C. przy ul. (...), naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu : poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1. Wymierzam dla: (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „(...)” Spółka Jawna z siedzibą w miejscowości P. (gm. C.) karę pieniężną w kwocie 14 030 zł (słownie: czternaście tysięcy trzydzieści złotych).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „(...)” Spółka Jawna z siedzibą w miejscowości P. zaskarżając ją w części dotyczącej:

1. błędnego stwierdzenia, że Spółka naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy co do przekroczeń, które miały miejsce w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.; Spółka nie kwestionuje ustaleń co do przekroczeń w dniu 12 sierpnia 2015 r.;

2. wymierzenia Spółce 13.281 zł kary pieniężnej ponad kwotę 749 zł w sytuacji, gdy część kary w kwocie 13.281 zł dotyczy niepodlegających penalizacji przekroczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

1) Błędna interpretację art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy Prawo energetyczne i w rezultacie nieuprawnione przyjęcie, że kara, o której mowa w tym przepisie może dotyczyć również naruszenia ograniczeń poboru energii wprowadzonych na innej podstawie niż art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 ustawy. W przedmiotowej sprawie Prezes URE uznał, że kara może zostać wymierzona także w przypadku naruszenia ograniczeń wprowadzonych przez (...) S.A. (dalej (...)) lub (...) na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne;

2) Błędne zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy Prawo energetyczne i w rezultacie niezasadne wymierzenie przez Prezesa URE Odbiorcy kary za przekroczenie ograniczeń poboru energii, które miało miejsce w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., a więc przed wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. podczas, gdy takie działanie nie jest objęte dyspozycją art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy Prawo energetyczne.

Mając na uwadze powyższe zarzuty odwołujący wniósł o:

1. uchylenie przedmiotowej decyzji w zaskarżonej części, tj. ponad kwotę 749 zł;

2. zasądzenie od Prezesa URE kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

3. Na podstawie art. 479^{S2} k.p.c. wniósł o wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy;

4. Na podstawie art. 205⁵ § 4 k.p.c. wniósł o przeprowadzenie posiedzenia przygotowawczego bez udziału Spółki oraz jego pełnomocnika;

5. Wniósł również o przeprowadzenia rozprawy także pod nieobecność Skarżącej oraz wydanie wyroku zaocznego w razie zaistnienia przesłanek ustawowych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie zażalenia,

2. zwolnienie strony (Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki) od udziału w posiedzeniu przygotowawczym, ze względu na hierarchiczną strukturę urzędu i przekazywanie spraw na niższe szczeble, zatem udział pełnomocnika będzie wystarczający jako osoby mającej pełną wiedzę w niniejszej sprawie,

3. skierowanie sprawy na rozprawę,

4. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. (...) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11 c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust 7 ustawy - Prawo energetyczne w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. **/okoliczność bezsporna/**

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Ministra Gospodarki, Rada Ministrów wydała w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło wskazane wyżej ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. **/okoliczność bezsporna/**

Na wezwanie Prezesa URE (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G. (...) do której sieci (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „(...)” Spółka Jawna z siedzibą w miejscowości P., gm. C. (Odbiorca) jest przyłączona, pismem z dnia 22 lipca 2016 r., znak:(...)przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień: niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w C. przy ul. (...) (obiekt Odbiorcy).

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął uzasadnione podejrzenie że Odbiorca, we wskazanym przez (...) obiekcie Odbiorcy, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne.

Przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy miało miejsce w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r.

Wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach:

10 sierpnia 2015 r. łącznie 2,8683200 [MW w godzinie);

11 sierpnia 2015 r. łącznie 1,5586000 [MW w godzinie);

12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,2498100 (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył 4,6767300 MW w godzinie.

Zgodnie z obowiązującym na dzień 10 sierpnia 2015 r. Planem wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej moc umowna Odbiorcy określona została na poziomie 0,388 MW w godzinie, natomiast moc określona dla 20 stopnia zasilania wynosiła 0,08 MW), a zatem powyżej wskazanej w § 5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wprowadzania ograniczeń wielkości 300 kW.

Moc umowna obowiązująca w czasie wprowadzonych ograniczeń w tym punkcie poboru energii elektrycznej określona została na poziomie 0,500 MW w godzinie. Wobec powyższego, Prezes URE miarkując wysokość kary wziął pod uwagę fakt, iż Odbiorca subiektywnie mógł mieć świadomość, że w 11 stopniu zasilania obowiązywała moc umowna, a także, iż 11 stopień zasilania wprowadzony był na okresy mniejszego ryzyka dla wystąpienia niedoboru w krajowym systemie energetycznym. Stąd, dla ustalenia ewentualnego przekroczenia w 11 stopniu zasilania (i wartości ewentualnej kary) Prezes URE przyjął wartość mocy umownej wyższą niż w planie ograniczeń obowiązującym w okresie 10-31 sierpnia 2015 r.

Przychód za 2018 r., tj. w poprzednim roku podatkowym, wyniósł (...) zł (k. 15 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym oraz twierdzeń stron, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie w części.

Na wstępie należy wskazać, że powodowa Spółka dokonała przekroczeń wynikających z Planem wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r., kwestionując jednakże zasadność nałożenia na spółkę kary pieniężnej w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.

Zgodnie z treścią § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, ustalona została poniżej 300 kW, oraz obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Zgodnie z § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, ustalona została poniżej 300 kW, oraz:

- 1) szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
- 2) obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
- 3) porty lotnicze;
- 4) obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;

5) obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;

6) obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziaływujących na środowisko.

W przypadku, gdy odbiorca, ze względu na treść § 3 i § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła nie powinien być objęty planem ograniczeń (a tak twierdzi odwołujący w niniejszej sprawie), powinien on już na etapie sporządzania dla danego odbiorcy takiego planu przedstawić stosowane przesłanki do jego uwzględnienia wśród podmiotów objętych ochroną przed wprowadzonymi ograniczeniami.

W tym miejscu należy przywołać stanowisko sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 marca 2019 r. sygn. akt XVII AmE 65/17, w którym stwierdzono, że jeżeli wiec odbiorca nie zgłaszał takich przesłanek na etapie sporządzania i bezpośrednio po doręczeniu mu ustalonego planu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, to nie może on zwolnić się z realizacji tego planu po wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. W przeciwnym razie opracowany dla danego odbiorcy plan ograniczeń nie miałby znaczenia prawnego i nie wiązałby odbiorcy. W rezultacie mogłoby to doprowadzić do braku zbilansowania popytu i podaży energii elektrycznej oraz wyłączeń awaryjnych obejmujących wszystkich odbiorców, również objętych ochroną.

W sprawie bezsporne jest, że powód nie zgłaszał istnienia powyższych przesłanek na etapie sporządzania i bezpośrednio po otrzymaniu ustalonego dla niego planu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Skoro zatem powód nie posiadał statusu podmiotu podlegającego ochronie na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia to nie mógł samodzielnie zwolnić się z realizacji tego planu, po wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, ale znacząco negatywnie wpłynąłby na funkcjonowanie gospodarki całego kraju.

Stosownie zatem do treści § 5 pkt 1 Rozporządzenia powód jest podmiotem zobowiązanym do stosowania się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, bowiem moc umowna obowiązująca w czasie wprowadzonych ograniczeń w tym punkcie poboru energii elektrycznej określona została na poziomie 0,500 MW w godzinie. Wobec powyższego, Prezes URE miarkując wysokość kary wziął pod uwagę fakt, iż Odbiorca subiektywnie mógł mieć świadomość, że w 11 stopniu zasilania obowiązywała moc umowna, a także, iż 11 stopień zasilania wprowadzony był na okresy mniejszego ryzyka dla wystąpienia niedoboru w krajowym systemie energetycznym. Stąd, dla ustalenia ewentualnego przekroczenia w 11 stopniu zasilania (i wartości ewentualnej kary) Prezes URE przyjął wartość mocy umownej wyższą niż w planie ograniczeń obowiązującym w okresie 10-31 sierpnia 2015 r.

Stosownie do treści art. 56 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Wskazany wyżej przepis daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej wyłącznie w przypadku nie stosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie wymienionych enumeratywnie przepisów tj.: art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne.

Bezspornym w sprawie jest, że (...) S.A. stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne i wprowadziły, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Uprawnienia określone w art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne i art. 11d ust. 3 tej ustawy nie są, zdaniem Sądu, tym samym uprawnieniem.

Przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne stanowi, że w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Z kolei art. 11d ust. 3 ww. ustawy stanowi, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Treść powyższych przepisów nie pozostawia wątpliwości, że w odniesieniu do ich podstaw prawnych różny pozostaje zakres podmiotowy uprawnionych oraz zakres przedmiotowy uprawnienia.

Przepis art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne uprawnia wyłącznie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego do wprowadzenia ograniczenia wyłącznie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Natomiast przepis art. 11d ust. 3 tej ustawy daje wszystkim operatorom systemu elektroenergetycznego (a więc również operatorom systemu dystrybucyjnego) uprawnienie do wprowadzania ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, a więc nie w zakresie dostarczania i poboru.

W świetle powyższego należało uznać, że naruszenie ograniczenia wprowadzonego art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne nie jest równoznaczne z naruszeniem ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11d ust. 3 tej ustawy.

W ocenie Sądu brak jest zatem podstaw do nałożenia na powoda kary na podstawie art. 56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne za naruszenia ograniczenia wprowadzone na innej podstawie niż wymienione w niniejszym przepisie.

Sąd podziela stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2008 r., III SK 3/08, że skoro kara pieniężna stanowi sankcję, dolegliwość, i to znaczną, dla przedsiębiorcy, to odnoszą się do niej pewne najbardziej podstawowe zasady stosowania sankcji. Nie jest w związku z tym dopuszczalne stosowanie wykładni rozszerzającej w zakresie definiowania czynu, za który przewidziana jest sankcja w postaci kary pieniężnej.

wprowadzonego ograniczenia, a zatem godzi w bezpieczeństwo energetyczne kraju.

Należy mieć również na względzie, że „dotychczasowe zachowanie podmiotu” polegało na niestosowaniu się do ograniczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. Mimo, że niestosowanie się do ograniczeń w tych dniach nie było zagrożone karą, było dla powoda wiążące.

W konsekwencji, wobec braku podstawy prawnej do nałożenia kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na polecenie OSP w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., konieczna była zmiana decyzji w tym zakresie.

W odniesieniu do niedostosowania się przez powoda do ograniczeń w dostarczaniu i poborze mocy w dniu 12 sierpnia 2015 r, zważyć należało, że Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (Dz.U. z 2015 r., poz.1136) wprowadziła od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW.

Podstawą wprowadzonego ograniczenia był przepis art.11 ustawy Prawo energetyczne, a zatem norma wskazana w dyspozycji art.56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne. Nałożenie kary za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, w dniu 12 sierpnia 2015 r. było zatem uzasadnione.

Dla zasadności nałożenia kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie [art. 11](#), [art. 11c ust. 3](#) lub [art.11d ust. 3](#) nie ma znaczenia, czy pobór mocy (wartość przekroczenia) mógł stanowić realne zagrożenie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej kraju. Celem wprowadzanych ograniczeń jest zbilansowanie mocy w sieci elektroenergetycznej kraju. Każde przekroczenie poboru mocy skierowane jest przeciwko celowi

Sąd Okręgowy w pełni podziela ocenę Prezesa URE, co do zasadności orzeczenia wobec powodowej Spółki kary pieniężnej w odniesieniu do naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń, wynikającego z art. 11 P.e. W ocenie Sądu, w analizowanym przypadku pozwany trafnie przyjął, że stopień szkodliwości czynu zarzucanego przedsiębiorcy jest znaczny z uwagi na wpływ tego czynu na bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Bez znaczenia pozostaje przy tym – podnoszona przez powoda - kwestia faktycznego dysponowania przez (...) operacyjną rezerwą mocy w zakresie wprowadzonych ograniczeń i ustalenia rzeczywistego potencjalnego wpływu stwierdzonego naruszenia przez powoda wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na funkcjonowanie i bezpieczeństwo tego systemu. W sytuacji zagrożenia dostaw energii elektrycznej zaistniałej w sierpniu 2015 r., nawet niewielkie, pojedyncze przekroczenia obowiązujących wartości poboru energii, miały bowiem ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa systemu energetycznego państwa, bo ich suma stwarzała w tym zakresie realne niebezpieczeństwo dla pracy krajowej sieci elektroenergetycznej. Ponadto, skoro kara pieniężna dotyczy przekroczenia poboru mocy konkretnym dniem wskazanym w zaskarżonej decyzji – tj. 12 sierpnia 2015 r., to nie jest możliwe przyjęcie, że powód zrealizował obowiązek lub zaprzestał naruszenia, bowiem w tym właśnie dniu miał miejsce stan, w którym powód nie zastosował się do wprowadzonych ograniczeń związanych z bezpieczeństwem dostaw energii elektrycznej.

Zdaniem Sądu, powód nie przedstawił okoliczności, które podważyłyby wymiar nałożonej na niego kary za ww. czyn.

Sąd przyjął przy tym, że za przekroczenie poboru mocy w obiekcie powoda, zlokalizowanym w C. przy ul. (...), którego wartość w dniu 12 sierpnia 2015 r. wyniosła łącznie 0,2498100 (MW w godzinie), kara pieniężna za naruszenie powinna wynosić proporcjonalnie do wskazanej wartości naruszenia w dniu 12 sierpnia 2015 r.

Zgodnie z art. 56 ust. 3 P.e., wysokość kary pieniężnej, o której mowa między innymi w ust. 1 pkt 3a, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast w myśl art. 56 ust. 6 P.e., ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. W opinii Sądu Okręgowego, wszystkie wymienione kryteria zostały ocenione przez pozwanego prawidłowo. W szczególności, organ trafnie ocenił możliwości finansowe przedsiębiorcy. Wbrew zarzutom powoda, pozwany uwzględnił także okoliczność łagodzącą – tj. podjęte przez przedsiębiorcę działania, skutkujące zastosowaniem się do ograniczeń w części czasu ich trwania w ten sposób, że zawęził podstawę do wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie się do ograniczeń i tylko w takim stopniu, w jakim niedostosowanie to miało miejsce.

Jeśli chodzi o stopień szkodliwości czynu, to Sąd podziela stanowisko prezesa URE, że należy ją uznać za znaczną z uwagi na to, że ograniczenia w poborze mocy są wprowadzane w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju i ich nieprzestrzeganie może rodzić poważne skutki dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Ograniczenia takie zostały wprowadzone w związku z wyjątkowo wysokimi temperaturami i obniżeniem stanu wód w zbiornikach wodnych i rzekach, a zatem nawet niewielkie przekroczenia poboru mocy mogły wywołać blackout. Dlatego tak istotne ze względów bezpieczeństwa było przestrzeganie ograniczeń wprowadzonych w sierpniu 2015 r. Nawet bowiem, jeśli przekroczenia w poborze mocy przez niektóre podmioty nie były wysokie, to biorąc pod uwagę niezastosowanie się do wprowadzonych ograniczeń przez znaczną liczbę odbiorców, kumulacja takich zachowań stanowiła realne zagrożenie dla tego bezpieczeństwa. Powód jest zaś profesjonalistą, a zatem dotyczą go podwyższone reguły staranności i zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania, jak również znajomości obowiązujących przepisów prawa oraz konsekwencji wynikających z niego dla wykonywanej działalności gospodarczej. Powód powinien zatem w taki sposób prowadzić działalność

gospodarczą, aby nie naruszać przepisów prawa. Podejmując decyzję o przekroczeniu dopuszczalnego poboru mocy, powód musi liczyć się z koniecznością zapłaty kary pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e.

W ocenie Sądu, pozwany - kierując się tym, aby kara pieniężna spełniła przypisywaną jej funkcję wychowawczą i represyjną - nie przekroczył ram uznania administracyjnego, ustalając kwotę kary w oparciu o podwojoną wysokość zastosowanego mnożnika (tj. kwotę 3.000 zł, stanowiącą dwukrotność najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MWh energii na rynku bilansującym odnotowanej 7 stycznia 2016 r.).

Stąd też wysokość kary pieniężnej za przekroczenie poboru mocy o wartości 0,2498100 (MW w godzinie), wynosić powinna 749,43 zł, mając na względzie wysokość przychodu, osiągniętego przez powoda w roku 2018 r., tj. w poprzednim roku podatkowym, wyniósł on (...) zł.

Kara pieniężna w takiej wysokości nie jest nadmiernie dolegliwa i nie wpłynie negatywnie na kondycję finansową powodową Spółki. Kara ta nie wpłynie ponadto na pogorszenie kondycji finansowej oraz płynności finansowej spółki i pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przez spółkę w poprzednim roku podatkowym przychodem.

W ocenie Sądu kara ustalona w tych granicach spełni swoje podstawowe cele w zakresie oddziaływania szczególnego na powoda, jak również funkcję prewencji ogólnej. Warto w tym miejscu podkreślić, że kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 31 marca 2008r., sygn. akt SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Wskazać przy tym należy, iż kara w nałożonej wysokości jest adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia, aby spełniła swoje funkcję represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

W konsekwencji powyższego, na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. należało zmienić zaskarżoną decyzję, obniżając wysokość nałożonej kary, tj. proporcjonalnie do okresu naruszenia prawa i osiągniętej z tego tytułu wartości przekroczenia poboru mocy.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o przepis art. 100 k.p.c. W ocenie Sądu w sprawie niniejszej każda ze stron uległa w części swojemu żądaniu, stąd zasadne było zniesienie między nimi kosztów postępowania. Koszty były porównywalne między stronami, albowiem powód poza kosztami zastępstwa procesowego poniósł koszty opłatę sądową w wysokości 1000 zł, natomiast pozwany poniósł jedynie koszty zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński